

Месхетинські турки на Сквирщині

Роботу виконала:
Салімова Ельза Ілясівна,
учениця Тхорівського НВК
Сквирського району

**... Навіть птахи, коли відлітають на зиму в теплі краї, повертаються додому, на батьківщину...
А людині тим більше без батьківщини не можна...**

Атам Кизи Пунпул

Актуальність теми

- Месхетинські турки – єдиний із депортованих народів, який не може повернутися на свою історичну Батьківщину. Для них важлива не стільки матеріальна, а моральна і політична підтримка суспільства України.
- Великі надії месхетинські турки покладають на приєднання України до процесу вступу в Євросоюз, так як однією з умов цього процесу є вирішення національних і міжнаціональних питань.

Мета дослідження:

1. Дослідити історію народу месхетинських турків.
2. Виявити місця компактного проживання в Київській області та Сквирському районі.
3. Популяризувати культуру, побут, звичаї, традиції.
4. Привернути увагу громадськості до проблем месхетинських турків.

Завдання дослідження:

- Опрацювати наукові та літературні джерела з історії месхетинських турків.
- Дослідити життя месхетинської громади в селі Тхорівка Сквирського району Київської області.
- Вивчити та описати національні звичаї, обряди культурної спадщини месхетинських турків.
- Ознайомити з життям людей месхетинської громади села Тхорівка.

3 історії народу месхетинських турків

ЧЕЛІ

Месхетинські турки – корінні жителі півдня Грузії – Месхетії.

В основному народ компактно проживав на території трьох районів Грузії – Адігенський, Ахалцїхський та Аспїндзський.

Месхетинські турки в роки Великої Вітчизняної війни

Трагічну роль в історії народу
відіграла Постанова Державного
комітету Оборони СРСР від 31
липня 1944 року.

У цей час, всі чоловіки воювали
на фронтах Великої Вітчизняної
війни.

У сім'ї Салімових свято зберігають військовий квиток дідуся та прадіда

30
20
80
91

ВОЕННЫЙ БИЛЕТ

НТ № 0649861

Фамилия Салімов

Имя Зейд

Отчество _____

Число, месяц и год рождения 10 мая 1922 г.

Личная подпись владельца Зейд

Выдан Токенбургским
районным военным ком.
Токенбург области (

Наименование воинской части	Должность и воинское звание по штату	Дата зачисления в часть и № приказа	Дата исключения из части и № приказа
<u>1265 стрел. стрелов. арт.</u>	<u>на изл.</u>	<u>1942</u>	<u>март 1944.</u>
<u>б/р 1942</u>	<u>редов.</u>	<u>март 1944</u>	<u>март 1944.</u>

22. Какие имеет ранения и контузии (дата
и характер ранения (контузии) не имел
17 марта 1944 ранен в ногу.

За участь у Великій Вітчизняній війні Салімов Зейді Салімович нагороджений медалями. У березні 1944 року після важкого поранення був відізваний з фронту. Після перемоги солдати, ті, яким пощастило, і вони залишилися в живих, отримували від командування листи-подяки.

Важко було повірити солдату, що коли він проливав свою кров за звільнення України від фашистських загарбників та заліковував рани, його народ в листопаді 1944 року за наказом Й.Сталіна був депортований, і свою сім'ю солдат знайшов не на батьківщині, а в Узбекистані.

Із архівних документів

ИЗ СЕКРЕТНОЙ ПАПКИ СТАЛИНА

Совершенно секретно

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ КОМИТЕТ ОБОРОНЫ

Постановление ГОКО № 5279 сс

от 31 июля 1944 г.

Москва, Кремль

В целях улучшения условий охраны государственной границы Грузинской ССР Государственный Комитет Оборона постановляет:

1. Переселить из пограничной полосы Грузинской ССР – Ахалцхского, Адигенского, Аспиндзского, Ахалхалакского, Богдановского районов и Аджарской АССР – 16 700 хозяйств с населением 86 000 человек турок, курдов и хемшинов, в том числе:

в Казахскую ССР – 40000 человек

в Узбекскую ССР – 30000 -«-

в Киргизскую ССР – 16000 - « -

Переселение возложить на НКВД СССР.

Обязать НКВД СССР (т.Берия) переселение произвести в ноябре 1944 года...

Председатель Государственного Комитета обороны – И.Сталин

У Москву надходили повідомлення про успішне виконання завдання

Из доклада начальника Отдела Спецпоселений НКВД СССР М.Кузнецова и заместителя наркома Внутренних дел Союза ССР В.В. Чернышова наркому внутренних дел Союза ССР Л.Берии

Декабрь 1944 г.

Перевозка и переселение из Грузинской ССР закончены. Всего перевезено 92307 человек (18923 мужчин, 27399 женщин, 45085 детей в возрасте до 16 лет).

В Узбекской ССР расселены 53163 чел., в Казахской ССР – 28598 чел., в Киргизской ССР – 10546 чел. В колхозах заняты 84596 чел., в совхозах – 6316 чел., в промышленных предприятиях – 1395 человек. В пути следования умерли 457 человек.

ГАРФ.Ф.Р. – 9479. Оп.1.Д.184.Л.229.

**45 років месхетинські турки
жили в Узбекистані.**

**У 1989 році в результаті
міжнаціональних конфліктів
месхетинці були “евакуйовані”
в різні куточки СНД.**

**Про ці часи згадує Салімова
Шахрібан Зайдинівна,
бібліотекар Тхорівського НВК.**

Атам Кизи Пунпул – свідок трагічних подій депортації та евакуації месхетинських турків

Не дивлячись, що ХХ століття, як у середньовіччя, запалали домівки, вулиці покрилися чорним димом і було страшно дивитися, як виносили обвуглені тіла...

Терміново було вивезено людей в нікуди. Лише тільки тепер слово «депортація» було замінено на «евакуація».

Месхетинці ніколи не забудуть, з якою теплою і турботою зустріли їх на українській землі.

В 1990 році вони прибули на Сквирщину і оселилися в селі Тхорівка.

Їм надали житло, допомогли з працевлаштуванням, реєстрацією. Дітей прийняли в дитячий садок і школу.

Громада турків месхетинців села Тхорівка на святі першого дзвоника – «День знань»

**Месхетинці свято бережуть народні традиції.
Весілля, свята проводяться з дотриманням національних звичаїв.**

Обряд весілля емоційно насичений і запам'ятовується на все життя. Тому розлучень у сім'ях месхетинських турків не буває.

Свято Курбан-Байрам

Месхетинські турки сповідують Іслам

Народ, що не знає своєї віри, ніколи з гідністю не оцінить віру іншого народу.

**Громада месхетинських турків села Тхорівка
на відкритті мечеті в Києві**

**Старші передають молодшим секрети національної кухні –
вчать готувати різні страви**

Манти

Самса

Лаваш

Плов

МАСШТАБ 1:1 000 000

ВИСНОВКИ

- Месхетинські турки – єдиний із депортованих народів, який до цього часу не повернувся на свою історичну батьківщину.
- Для месхетинських турків важлива не стільки матеріальна, а моральна і політична підтримка суспільства України.
- Історія народу месхетинських турків трагічна і змушує їх свято берегти в пам'яті поколінь спогади про історичну батьківщину.
- Україна стала для месхетинців другою батьківщиною. Саме на території села Тхорівка Сквирського району громада знайшла прихисток, підтримку та розуміння влади.

*...Старожили кажуть, що
навіть дерево не може жити без
коріння.*

*У кожного народу також є своє
коріння, тобто місце, де жило
декілька поколінь його предків, де
він може реалізувати свій
менталітет, де зберігаються
родинні зв'язки і зв'язок
поколінь...*